

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุในนักเรียนประถมศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลด้วยการทำแบบสอบถามและตรวจฟันกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. พฤติกรรมการบริโภค
3. พฤติกรรมการแปรงฟันและการดูแลทันตสุขภาพ
4. ภาวะฟันผุ
5. ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุ

ปัจจัยส่วนบุคคล

จากนักเรียน 281 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 56.9 ที่เหลือเป็นนักเรียนชายร้อยละ 43.1 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.5 อาศัยอยู่กับบิดามารดา ที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามีร้อยละ 15.3 นอกนั้นอีกร้อยละ 12.9 อาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายายหรือญาติ มารดาของนักเรียน จำนวนมากที่สุดมีอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 33.5 รองลงมารับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และค้าขายร้อยละ 19.6 และ 19.2 ตามลำดับ นอกนั้นทำงานบริษัทเอกชน ทำธุรกิจส่วนตัว ทำเกษตรกรรม และไม่ประกอบอาชีพ

มารดาของนักเรียนจำนวนมากสุดจบการศึกษาสูงสุดประถมศึกษาร้อยละ 34.2 รองลงมาจบสูงสุดมัธยมศึกษา และปริญญาตรีร้อยละ 25.6 และ 25.3 ตามลำดับ นอกนั้นจบอนุปริญญา สูงกว่าปริญญาตรี และอื่น ๆ ประมาณครึ่งหนึ่งร้อยละ 51.6 มีรายได้ครอบครัวน้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 32.0 มีรายได้ครอบครัว 15,001 – 30,000 บาทต่อเดือน นอกนั้นมีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน นักเรียนได้รับเงินไปโรงเรียนน้อยสุด 10 บาทต่อวัน สูงสุด 100 บาทต่อวัน เฉลี่ยประมาณ 38 บาทต่อวัน (37.75 บาท) แต่นักเรียนใช้จ่ายต่อวันต่ำสุด 5 บาท สูงสุด 75 บาท และเฉลี่ยประมาณ 22 บาทต่อวัน

นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.1 ได้รับข้อมูลฟันผุจากบุคลากรทางสาธารณสุขหรือทันตแพทย์ รองลงมาได้รับจากบุคคลในครอบครัว และครู ร้อยละ 59.8 และ 38.8 ตามลำดับ นอกนั้นได้รับจากญาติหรือคนรู้จักหรือเพื่อน โดยส่วนใหญ่นักเรียนได้รับข้อมูลฟันผุจากสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ร้อยละ 32.0 รองลงมาคือ หนังสือเรียนร้อยละ 27.4 และ แผ่นพับหรือ

โปสเตอร์ ร้อยละ 21.0 นอกนั้นได้รับจากบอร์ดประกาศของโรงเรียนและเสียงตามสาย
นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.7 มีน้ำหนักตามเกณฑ์ รองลงมา มีน้ำหนักมากเกินไปเกินเกณฑ์
ร้อยละ 16.0 นอกนั้นมีน้ำหนักค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อยและน้อยกว่าเกณฑ์ ดังรายละเอียดใน
ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามเพศ การอยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของแม่
ระดับ การศึกษาของแม่ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน จำนวนเงินที่นักเรียน
ได้รับไปโรงเรียนเฉลี่ยต่อวัน จำนวนเงินที่นักเรียนใช้จ่ายเป็นค่าขนมในแต่ละวัน
การได้รับข้อมูลพื้นฐาน ภาวะโภชนาการของนักเรียน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รวม	281	100
เพศ		
1. หญิง	160	56.9
2. ชาย	121	43.1
การอยู่อาศัยของนักเรียน		
1. บิดาและมารดา	201	71.5
2. บิดาหรือมารดา	43	15.3
3. ปู่ย่าตายาย	35	12.4
4. ญาติ	1	0.4
5. บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ญาติ	1	0.4
อาชีพของแม่		
1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	20	7.1
2. รับจ้างทั่วไป	94	33.4
3. ค้าขาย	54	19.2
4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว	21	7.5
5. เกษตรกรรม	12	4.3
6. ทำงานบริษัทเอกชน	25	8.9
7. รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	55	19.6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของแม่		
1. ประถมศึกษา	96	34.2
2. มัธยมศึกษา	72	25.6
3. อนุปริญญา	19	6.8
4. ปริญญาตรี	71	25.2
5. สูงกว่าปริญญาตรี	22	7.8
6. อื่น ๆ	1	0.4
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 15,000 บาท	145	51.6
2. 15,001 – 30,000 บาท	90	32.0
3. 30,001 – 50,000 บาท	24	8.5
4. 50,001 บาทขึ้นไป	22	7.9
จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับไปโรงเรียนเฉลี่ยต่อวัน		
1. 10 - 25 บาท	94	33.5
2. 30 – 48 บาท	118	42.0
3. 50 – 100 บาท	69	24.5
จำนวนเงินที่ได้รับ ต่ำสุด 10 บาท สูงสุด 100 บาท		
ค่าเฉลี่ย 37.57 บาท		
จำนวนเงินที่นักเรียนใช้จ่ายเป็นค่าขนมในแต่ละวัน		
1. 5 – 10 บาท	59	21.0
2. 12 – 15 บาท	43	15.3
3. 18 – 20 บาท	84	29.9
4. 23 – 30 บาท	53	18.9
5. 35 – 75 บาท	42	14.9
จำนวนเงินที่ใช้จ่าย ต่ำสุด 5 บาท สูงสุด 75 บาท		
ค่าเฉลี่ย 22.22 บาท		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับข้อมูลพันธุ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. บุคคลในครอบครัว	168	59.8
2.ญาติ/คนรู้จัก	75	26.7
3. เพื่อน	71	25.3
4. บุคลากรทางสาธารณสุข/ทันตแพทย์	183	65.1
5. ครูที่โรงเรียน	109	38.8
6. แผ่นพับ/โปสเตอร์	59	21.0
7. หนังสือเรียน	77	27.4
8. เสียงตามสาย	36	12.8
9. โฆษณาทางโทรทัศน์	90	32.0
10. บอร์ดประกาศของโรงเรียน	47	16.7
ภาวะโภชนาการของนักเรียน		
1. น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ (< -2 S.D.)	7	2.5
2. น้ำหนักค่อนข้างน้อย (-2 S.D. ถึง < -1.5 S.D.)	18	6.4
3. น้ำหนักตามเกณฑ์ (-1.5 S.D. ถึง +1.5 S.D.)	193	68.7
4. น้ำหนักค่อนข้างมาก (+1.5 S.D. ถึง +2 S.D.)	18	6.4
5. น้ำหนักมากเกินไป (> +2S.D.)	45	16.0

พฤติกรรมการบริโภค

จากพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียน พบว่า มื้ออาหารที่นักเรียนรับประทานในวันจันทร์ถึงศุกร์ ส่วนใหญ่คือ มื้อกลางวัน ร้อยละ 77.9 รองลงมาคือ มื้อเช้า และมื้อเย็น ร้อยละ 72.6 และ 70.8 ส่วนมื้ออาหารที่นักเรียนรับประทานในวันเสาร์และอาทิตย์ ส่วนใหญ่คือ มื้อเย็น ร้อยละ 75.8 รองลงมาคือ มื้อกลางวันและมื้อเช้า ร้อยละ 75.1 และ 73.0 ตามลำดับ

การรับประทานอาหารระหว่างมื้อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารระหว่างมื้อจำนวน 1-2 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 56.9 รองลงมารับประทานอาหารระหว่างมื้อจำนวน 3-4 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 32.0 นอกนั้นรับประทานอาหารระหว่างมื้อมากกว่า 4 ครั้งต่อวัน และ ไม่รับประทานเลย

สำหรับประเภทของอาหารระหว่างมือที่นักเรียนรับประทานนั้น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานขนมหวาน 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 52 รองลงมาคือ รับประทาน 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ และ ทุกวัน ร้อยละ 28.1 และ 11.4 นอกนั้น ไม่รับประทานเลย ส่วนการบริโภคน้ำอัดลม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่บริโภค 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 49.5 รองลงมาคือ บริโภค 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ และ ทุกวัน ร้อยละ 34.9 และ 12.8 นอกนั้น ไม่บริโภคเลย ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมการบริโภค

พฤติกรรมการบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
รวม	281	100
อาหารมื้อหลักในวันจันทร์ – ศุกร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. มื้อเช้า	204	72.6
2. มื้อกลางวัน	219	77.9
3. มื้อเย็น	199	70.8
อาหารมื้อหลักในวันเสาร์ – อาทิตย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. มื้อเช้า	205	73.0
2. มื้อกลางวัน	211	75.1
3. มื้อเย็น	213	75.8
การรับประทานอาหารระหว่างมือ (ต่อ 1 วัน)		
1. ไม่รับประทานเลย	12	4.3
2. 1 – 2 ครั้ง	160	56.9
3. 3 – 4 ครั้ง	90	32.0
4. 4 ครั้งขึ้นไป	19	6.8
การรับประทานขนมหวาน		
1. ไม่รับประทาน	24	8.5
2. นาน ๆ ครั้ง (3-5 ครั้งต่อเดือน)	146	52.0
3. บ่อยครั้ง (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)	79	28.1
4. ทุกวัน	32	11.4

ตารางที่ 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
การดื่มน้ำอัดลม		
1. ไม่บริโภค	8	2.8
2. นาน ๆ ครั้ง (3-5 ครั้งต่อเดือน)	139	49.5
3. บ่อยครั้ง (3-5 ครั้งต่อสัปดาห์)	98	34.9
4. ทุกวัน	36	12.8

จากข้อมูลการรับประทานอาหารว่างระหว่างมื้อ แบ่งตามประเภทอาหารและความถี่ของการรับประทาน ดังนี้

ไอศกรีม นักเรียนส่วนใหญ่รับประทาน 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 55.5 รองลงมาคือ 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 36.3 ไม่รับประทานเลย ร้อยละ 4.6 และรับประทานทุกวัน ร้อยละ 3.6

ชี้ออกโกแลต นักเรียนส่วนใหญ่รับประทาน 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 61.2 รองลงมาคือ 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 23.5 ไม่รับประทานเลย ร้อยละ 12.8 และรับประทานทุกวัน ร้อยละ 2.5

ขนมกรุบกรอบ นักเรียนส่วนใหญ่รับประทาน 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 39.9 รองลงมาคือ 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 31.0 รับประทานทุกวัน ร้อยละ 28.8 และไม่รับประทานเลย ร้อยละ 0.4

ลูกอม นักเรียนส่วนใหญ่รับประทาน 3-5 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 51.6 รองลงมาคือ 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 31.3 ไม่รับประทานเลย ร้อยละ 8.9 และรับประทานทุกวัน ร้อยละ 8.2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับประทานอาหารว่างระหว่างมื้อ

การบริโภค อาหารว่าง	ไม่บริโภค		นาน ๆ ครั้ง (3 – 5 ครั้ง/เดือน)		บ่อยครั้ง (3–5 ครั้ง/สัปดาห์)		ทุกวัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไอศกรีม	13	4.6	156	55.5	102	36.3	10	3.6
2. ชี้ออกโกแลต	36	12.8	172	61.2	66	23.5	7	2.5
3. ขนมกรุบกรอบ	1	0.4	87	31.0	112	39.8	81	28.8
4. ลูกอม	25	8.9	145	51.6	88	31.3	23	8.2

พฤติกรรมกรรมการแปร่งฟันและการดูแลทันตสุขภาพ

จากข้อมูลการแปร่งฟัน เกี่ยวกับช่วงเวลาที่นักเรียนแปร่งฟัน พบว่า ส่วนใหญ่แปร่งฟันในช่วงเช้า ร้อยละ 97.5 รองลงมาคือ ช่วงก่อนนอน 63.3 ช่วงเย็น ร้อยละ 38.8 และช่วงกลางวัน ร้อยละ 12.8

การแปร่งลิ้นหลังจากแปร่งฟัน พบว่า ส่วนใหญ่แปร่งลิ้นเป็นบางครั้ง ร้อยละ 49.1 รองลงมา คือ แปร่งลิ้นทุกครั้ง ร้อยละ 25.3 แปร่งลิ้นบ่อย ๆ ร้อยละ 16.9 และไม่เคยแปร่งลิ้นเลย ร้อยละ 9.6

การแปร่งฟันหลังอาหารกลางวันที่โรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่แปร่งเป็นบางครั้ง ร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ ไม่เคยแปร่งเลย ร้อยละ 38.4 แปร่งบ่อย ๆ ร้อยละ 10.0 และแปร่งทุกวัน ร้อยละ 2.5

ผู้ที่ช่วยดูแลในการแปร่งฟัน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีคนช่วยดูแล ร้อยละ 57.3 รองลงมาคือ แม่ ร้อยละ 35.6 ครูที่โรงเรียน ร้อยละ 7.5 ญาติ/คนรู้จัก ร้อยละ 5.0 และเพื่อน ร้อยละ 4.6

อายุที่นักเรียนเริ่มแปร่งฟันเอง พบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนเริ่มแปร่งฟันเองเมื่ออายุ 5-6 ปี ร้อยละ 68.3 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 3 ปี ร้อยละ 24.2 อายุ 7-8 ปี ร้อยละ 6.8 และอายุ 9-10 ปี ร้อยละ 0.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามพฤติกรรมกรรมการแปร่งฟัน

พฤติกรรมกรรมการแปร่งฟัน	จำนวน	ร้อยละ
รวม	281	100.0
ช่วงเวลาที่นักเรียนแปร่งฟัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. เช้า	274	97.5
2. กลางวัน	36	12.8
3. เย็น	109	38.8
4. ก่อนนอน	178	63.3
การแปร่งลิ้นหลังจากแปร่งฟัน		
1. ไม่เคยเลย	27	9.6
2. เป็นบางครั้ง	138	49.1
3. บ่อย ๆ	45	16.0
4. ทุกครั้ง	71	25.3

ตารางที่ 7 (ต่อ)

พฤติกรรมการแปรงฟัน	จำนวน	ร้อยละ
การแปรงฟันหลังอาหารกลางวันโรงเรียน		
1. ไม่เคยเลย	108	38.4
2. เป็นบางครั้ง	138	49.1
3. บ่อย ๆ	28	10.0
4. ทุกวัน	7	2.5
ผู้ช่วยดูแลในการแปรงฟัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ไม่มี	161	57.3
2. แม่	100	35.6
3. ครูที่โรงเรียน	21	7.5
4. เพื่อน	13	4.6
5. ญาติ/คนรู้จัก	14	5.0
6. อื่น ๆ	3	1.1
อายุที่นักเรียนเริ่มแปรงฟันเอง		
1. ต่ำกว่า 3 ปี	68	24.2
2. 5 – 6 ปี	192	68.3
3. 7 – 8 ปี	19	6.8
4. 9 – 10 ปี	2	0.7

จากข้อมูลในด้านความถี่ของการเข้ารับบริการทางทันตกรรมของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เข้ารับบริการเฉพาะเมื่อมีอาการ ร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ 1-2 ครั้งต่อปี ร้อยละ 32.0 รับบริการ 3 ครั้งต่อปีขึ้นไป ร้อยละ 18.1 ไม่เคยเข้ารับบริการ ร้อยละ 6.1

ประเภทของบริการทางทันตกรรมที่นักเรียนเคยได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนเคยอุดฟัน ร้อยละ 66.5 รองลงมาคือ ถอนฟัน ร้อยละ 58.4 ขูดหินปูน ร้อยละ 48.4 เคลือบฟลูออไรด์ ร้อยละ 35.9 เคลือบหลุมร่องฟัน ร้อยละ 18.5 และรักษารากฟัน ร้อยละ 10.0

ในด้านการมีส่วนร่วมช่วยในการดูแลสุขภาพของแม่ พบว่า ส่วนใหญ่จะกระตุ้นเตือนให้แปรงฟันอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 70.5 รองลงมาคือ จัดเตรียมอาหารจำพวกผัก ผลไม้ ให้รับประทาน ร้อยละ 67.6 ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 64.4 พานักเรียนไปรับบริการทาง

ทันตกรรม ร้อยละ 58.4 จัดหาอุปกรณ์ในการแปรงฟันให้ ร้อยละ 55.2 เป็นตัวแบบที่ดีในเรื่องการปฏิบัติและดูแลทันตสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 50.2 ตรวจฟันให้ ร้อยละ 42.0 แปรงฟันให้ ในช่วงอายุก่อน 7 ปี ร้อยละ 40.6 ให้กำลังใจ ชมเชย หรือให้รางวัลเมื่อแปรงฟันได้สะอาด ร้อยละ 28.8 ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการดูแลทันตสุขภาพ

การดูแลทันตสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	281	100.0
ความถี่ของการเข้ารับบริการทางทันตกรรม		
1. ไม่เคยเข้ารับบริการ	17	6.1
2. รับบริการเฉพาะเมื่อมีอาการ	123	43.8
3. 1 – 2 ครั้งต่อปี	90	32.0
4. 3 ครั้งต่อปีขึ้นไป	51	18.1
ประเภทของบริการทางทันตกรรมที่นักเรียนเคยได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. อุดฟัน	187	66.5
2. ถอนฟัน	164	58.4
3. ชูดหินปูน	136	48.4
4. เคลือบฟลูออไรด์	101	35.9
5. รักษาโรคฟัน	28	10.0
6. เคลือบหลุมร่องฟัน	52	18.5
7. อื่น ๆ	4	1.4
การมีส่วนช่วยในการดูแลสุขภาพของแม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ตรวจฟันให้	118	42.0
2. แปรงฟันให้ ในช่วงอายุก่อน 7 ปี	114	40.6
3. จัดหาอุปกรณ์ในการแปรงฟันให้	155	55.2
4. กระตุ้นเตือนให้แปรงฟันอย่างสม่ำเสมอ	198	70.5
5. ให้กำลังใจ ชมเชย หรือให้รางวัลเมื่อแปรงฟันได้สะอาด	81	28.8
6. ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปาก	181	64.4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การดูแลทันตสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
7. พานักเรียน ไปรับบริการทางทันตกรรม	164	58.4
8. เป็นตัวแบบที่ดีในเรื่องการปฏิบัติและดูแลทันตสุขภาพ ของตนเอง	141	50.2
9. จัดเตรียมอาหารจำพวกผัก ผลไม้ ให้รับประทาน	190	67.6

ภาวะฟันผุ

จากข้อมูลการตรวจฟันน้ำนมของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ฟันปกติ ร้อยละ 91.5 รองลงมาคือ มีฟันผุ ร้อยละ 8.5 มีฟันที่อุดแล้ว ร้อยละ 1.4

ในฟันแท้ พบว่า ส่วนใหญ่มีฟันผุ ร้อยละ 84.0 รองลงมาคือ มีฟันที่อุดแล้ว ร้อยละ 26.0 มีฟันปกติ ร้อยละ 13.2 มีฟันที่ถอนแล้ว ร้อยละ 6.4 ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีฟันผุ อุด ถอน ในฟันน้ำนมและฟันแท้

	ฟันปกติ	ฟันผุ	ฟันอุด	ฟันถอน
ฟันน้ำนม	257 (91.5)	24 (8.5)	4 (1.4)	0 (0.0)
ฟันแท้	37 (13.2)	236 (84.0)	73 (26.0)	18 (6.4)

ค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน ของฟันน้ำนม พบว่า มีฟันผุ 0.15 ซี่ต่อคน มีฟันที่อุดแล้ว 0.02 ซี่ต่อคน และค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน 0.17 ซี่ต่อคน

ค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน ของฟันแท้ พบว่า มีฟันผุ 2.80 ซี่ต่อคน มีฟันที่อุดแล้ว 0.37 ซี่ต่อคน มีฟันที่ถอนแล้ว 0.07 ซี่ต่อคนและค่าเฉลี่ยฟันผุ อุด ถอน 3.24 ซี่ต่อคน ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีฟันผุ อุด ถอนของฟันน้ำนมและฟันแท้ในนักเรียน

	ค่าเฉลี่ย (ซี่/คน)				95% CI of μ ของ ค่าเฉลี่ย ฟุ อุด ถอน
	ผุ	อุด	ถอน	ผุ อุด ถอน	
ฟันน้ำนม	0.15	0.02	0.00	0.17	0.08 – 0.27
ฟันแท้	2.80	0.37	0.07	3.24	2.97 – 3.51

จากข้อมูลฟันที่ต้องการการรักษาในฟันน้ำนม พบว่า นักเรียนต้องการอุดฟัน 1 ด้าน 0.05 ซี่ต่อคน อุดฟัน 2 ด้านขึ้นไป 0.06 ซี่ต่อคน และถอนฟัน 0.04 ซี่ต่อคน

ฟันที่ต้องการการรักษาในฟันแท้ พบว่า นักเรียนต้องการเคลือบหลุมร่องฟัน 0.65 ซี่ต่อคน การป้องกันฟันผุในระยะเริ่มแรก (PRR) 0.55 ซี่ต่อคน อุดฟัน 1 ด้านขึ้นไป 1.32 ซี่ต่อคน อุดฟัน 2 ด้านขึ้นไป 0.70 ซี่ต่อคน รักษาโรคฟัน 0.03 ซี่ต่อคน ถอนฟัน 0.20 ซี่ต่อคน ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยซี่ฟันที่ต้องการการรักษาตามชนิดของบริการ

ชนิดของบริการ	ค่าเฉลี่ยซี่ฟันที่ต้องได้รับการรักษา	
	ฟันน้ำนม	ฟันแท้
เคลือบหลุมร่องฟัน	0.00	0.65
การป้องกันฟันผุในระยะเริ่มแรก (PRR)	0.00	0.55
อุดฟัน 1 ด้าน	0.05	1.32
อุดฟัน 2 ด้านขึ้นไป	0.06	0.70
รักษาโรคฟัน	0.00	0.03
ถอนฟัน	0.04	0.20

ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุ

1. ตัวแปรที่สัมพันธ์ต่อภาวะฟันผุ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (ภาวะฟันผุ) ดังตารางที่ 12 ซึ่งแปลผลดังนี้

เขตที่ตั้งโรงเรียน เพศ อาชีพของแม่ (ไม่ได้รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ) ระดับการศึกษาของแม่ (ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี) การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฟันผุจากครูที่โรงเรียน การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฟันผุจากสื่อต่าง ๆ การแปรงฟันหลังอาหารกลางวันโรงเรียน และความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลมมีความสัมพันธ์กับภาวะฟันผุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value < 0.05)

ตารางที่ 12 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับภาวะฟันผุ

ตัวแปรอิสระ	$\bar{X}$	S.D.	r_{xy}	P
โรงเรียนนอกเขตเทศบาล	0.51	0.50	0.12	0.04
เพศหญิง	0.57	0.50	0.13	0.03
นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	0.28	0.45	-0.01	0.86
อาชีพของแม่				
1. แม่รับจ้าง	0.33	0.47	0.05	0.38
2. แม่ค้าขาย	0.19	0.40	0.03	0.62
3. แม่รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	0.80	0.40	0.18	0.00
ระดับการศึกษาของแม่				
1. ประถมศึกษา	0.34	0.48	0.10	0.09
2. มัธยมศึกษา	0.60	0.49	0.09	0.14
3. ปริญญาตรี	0.67	0.47	0.13	0.03
รายได้ครอบครัว	1.72	0.91	-0.05	0.38
เงินที่ได้รับไปโรงเรียน	37.57	19.69	-0.06	0.35
เงินที่ใช้จ่ายเป็นค่าขนม	22.22	11.82	-0.03	0.63
การได้รับข้อมูลฟันผุจาก				
1. บุคคลในครอบครัว	0.60	0.49	0.07	0.26
2. บุคลากรทางสาธารณสุข	0.65	0.48	0.00	0.97
3. ครูที่โรงเรียน	0.39	0.49	0.16	0.01
4. สื่อต่าง ๆ	1.10	1.64	0.14	0.02

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	$\bar{X}$	S.D.	r_{xy}	P
รับประทานอาหารมื้อหลัก	4.45	1.48	0.01	0.84
รับประทานอาหารระหว่างมื้อ	8.90	2.78	0.07	0.22
ช่วงเวลาในการแปร่งฟัน	2.12	0.74	-0.02	0.74
แปร่งลิ้น	2.57	0.97	0.03	0.58
แปร่งฟันหลังอาหารกลางวันที่โรงเรียน	1.77	0.73	0.14	0.02
แม่เป็นผู้ดูแลในการแปร่งฟัน	0.36	0.48	0.00	0.95
อายุที่เริ่มแปร่งฟันเอง	1.84	0.56	-0.02	0.77
พฤติกรรมของแม่ในการช่วยดูแลสุขภาพ	4.78	2.30	0.10	0.11
ความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลม	1.58	.75	0.16	0.01
ภาวะโภชนาการ	3.27	.89	-0.04	0.56

หมายเหตุ r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะฟันผุกับตัวแปรอิสระแต่ละตัว

2. ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุ เมื่อปรับตัวแปรและสร้างตัวแปรใหม่ แล้วนำมาวิเคราะห์ถดถอยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุ พบว่า ที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพของแม่ การได้รับข้อมูลข่าวสารฟันผุ และความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลม มีผลร่วมกันต่อภาวะฟันผุในนักเรียน ซึ่งสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 87.2 โดยนักเรียนของโรงเรียนนอกเขตเทศบาลมีโอกาสฟันผุมากกว่านักเรียนของโรงเรียนในเขตเทศบาล 2.2 เท่า นักเรียนที่มีแม่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีโอกาสฟันผุมากกว่านักเรียนที่มีแม่รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ 2.1 เท่า นักเรียนที่ไม่รับข้อมูลข่าวสารจากครูมีโอกาสฟันผุมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากครู 2.7 เท่า นักเรียนที่มีความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลมมาก มีโอกาสฟันผุมากกว่านักเรียนที่มีความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลมน้อย 1.9 เท่า.

ดังตาราง 13

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุในนักเรียนประถมศึกษา

ปัจจัย	B	Sig	OR	95% CI of μ
ที่ตั้งของโรงเรียน (นอกเขตเทศบาล)	0.78	0.04	2.18	1.04 – 4.53
อาชีพของแม่ (ไม่ได้รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ)	0.72	0.07	2.05	0.94 – 4.50
การไม่ได้รับข้อมูลฟันผุจากครู	0.99	0.03	2.68	1.10 – 6.51
ความถี่ในการบริโภคน้ำอัดลม	0.64	0.03	1.89	1.08 – 3.29
ค่าคงที่	-0.23	.647	0.79	

หมายเหตุ Predicted Percentage Correct = 87.2